

HAR NI TILLSTÅND FÖR ERT LOTTERI?

Att tänka på innan ni startar ett lotteri

INNEHÅLL

Lathund för er som tänker starta lotter	3
Vem får starta ett lotteri?	4
Vad säger lotterilagen?	4
Tillstånd behövs inte?	4
Vad är ett lotteri?	5
Vad säger lotterilagen?	5
Ansökan och avgifter	7
Regler för godkända lotter	8
Vad omfattas av tillståndet?	9
Registrering för en treårsperiod enligt § 17 lotterilagen.....	9
Ansökan om lotteritillstånd enligt § 16 lotterilagen.....	9
Hur genomför man ett lotteri?	11
Hur och när ska redovisning ske?	11
Är inkomster från lotteriet skattepliktiga?.....	11
Hur sker den kommunala tillsynen?.....	11
Steg för steg	12
Sanktioner och straff	14
Övrigt	15

Lathund för er som tänker starta ett lotteri

Lotterier har varit en av föreningslivets viktigaste inkomstkällor genom åren. Och så är det fortfarande. I lotterilagen och lotteriförordningen regleras lotteriverksamheten i Sverige. Här definieras vad lotteri är och här anges vem som kan få tillstånd att anordna lotteri. Att lagar och regler efterföljs åligger den statliga myndigheten Lotteriinspektionen <http://www.lotteriinspektionen.se/>

Kommunen är bara tillsynsmyndighet för egentliga lotterier som anordnas av en förening som är verksam inom kommunens område. Kommunen är inte tillsynsmyndighet för egentliga lotterier som anordnas av massmedia (tidningar, radio, TV). För dessa lotterier gäller särskilda regler.

Lotteriansvarig i Västerviks kommun beviljar tillstånd för lotterier för föreningslivet i Västerviks kommun. Förutom tillstånd måste föreningen utse en lotteri-ansvarig, dock är föreningens styrelse alltid huvudansvarig. Slutligen ska lotteriet övervakas av en kontrollant, som kommunen tillsätter.

I denna broschyr får du reda på hur ni går till väga för att söka tillstånd och hur man redovisar sina lotterier.

Att vara lotteriansvarig i föreningen är ett ansvarsfullt och spännande uppdrag. Det är viktigt att man jobbar rätt, är noggrann och har ett bra samarbete med utsedd kontrollant och kommun, samt att man anmäler de lotterier som är aktuella och redovisar rätt och punktligt.

Har Er förening frågor eller funderingar, kontakta Torbjörn Persson, telefon 0490-25 41 04 eller e-post: torbjorn.persson@vastervik.se

Vem får starta ett lotteri?

För att en förening ska få ett lotteritillstånd måste man uppfylla vissa krav enligt lotterilagen.

Vad säger lotterilagen?

§ 15

Tillstånd att ordna ett egentligt lotteri får lämnas till en svensk juridisk person som är en ideell förening och som

- a) enligt sina stadgar har till huvudsakligt syfte att främja ett allmännyttigt ändamål inom landet
- b) bedriver verksamhet som huvudsakligen tillgodoser sådant ändamål
- c) inte vägrar någon inträde som medlem
- d) för sin verksamhet behöver lotteriinkomster

Tillstånd behövs inte.....

§ 19

- a) om tillställningen/sammankomsten är huvudattraktionen och lotteriet ett inslag
- b) försäljningsområdet är begränsat till det område vilket tillställningen/sammankomsten sker
- c) högsta insats 1/6000 prisbasbelopp (ca 7 kr)
- d) högsta vinstvärde 1/6 prisbasbelopp (ca 7 100 kr)

Som exempel på när anordnande av lotterier utan tillstånd kan ske är vid julslytning, marknader, tipspromenader, syföreningsauktioner.

Vad är ett lotteri?

Vad säger lotterilagen?

§ 3

Med lotteri avses en verksamhet där en eller flera deltagare, med eller utan insats, kan få en vinst till ett högre värde än vad var och en av de övriga deltagarna kan få.

Till lotteri hänförs:

- 1) lottning, gissning, vadhållning eller liknande förfarande
- 2) marknads- och tivolinöjen
- 3) bingospel, automatspel, roulettspel, tärningsspel, kortspel, kedjebrevsspel och liknande spel

Egentligt lotteri – är ett lotteri som anges i ovanstående § 3 punkt 1 och 2, med undantag av vadhållning som sker i samband med hästtävling eller vadhållning som sker i samband med idrottstävling som bedrivs i mer än en kommun, samt marknads- och tivolinöjen. Automatspel, roulettspel, tärningsspel, bingospel, kedjespel eller liknade spel är inte egentliga lotterier.

Bingospel – är ett lotteri:

- 1) som förutsätter att deltagaren är närvarande på spelplatsen och där köper en bingobricka
- 2) där vinstmöjligheterna är beroende av om de nummer som dras sammanfaller med numren på bingobrickan
- 3) och där deltagaren genast gör anspråk på sin vinst

Automatspel – avses vara:

- 1) varuspelautomat: en spelautomat som betalar ut en vinst i form av varor och där vinstmöjligheterna helt eller delvis beror på slumpen
- 2) penningautomat: en spelautomat som betalar ut vinst i form av pengar och där vinstmöjligheterna huvudsakligen beror på slumpen
- 3) värdeautomat: en spelautomat som betalar ut vinst bara i form av värdebevis, spelpolletter eller liknande och där vinstmöjligheterna huvudsakligen beror på slumpen
- 4) skicklighetsautomat: en spelautomat som betalar ut vinst i form av pengar och där vinstmöjligheterna helt eller delvis beror på spelarens skicklighet

Lotterier och bingobrickor som används ska vara av godkänd typ. Detsamma gäller teknisk utrustning som används för insatser, vinstdragning eller kontroll av egentliga lotterier och bingospel.

Det finns inget krav på vinstsyfte för att ett arrangemang ska avses vara ett lotteri. Det kan alltså vara fråga om ett lotteri enligt lotterilagen även om lotterna/insatserna är gratis eller om den som anordnar lotteriet inte tjänar några pengar på det.

Ansökan och avgifter

Det finns två typer av lotteritillstånd att ansöka. Dels ett tillfälligt enligt § 16, och dels ett som sträcker sig över 3 år enligt § 17. Vet föreningen om att man ska anordna fler lotterier under en treårsperiod, då ska man ansöka om ett 3-årstillstånd.

Avgifter

Tillfälligt lotteritillstånd, § 16

Tillståndet är giltigt i tre månader. Maxbelopp för försäljning bestäms för varje ansökningstillfälle.

Avgift300:- + kontrollavgift

3-årigt lotteritillstånd, § 17

Tillståndet är giltigt i tre år. Maxbelopp för försäljning är 20 prisbasbelopp under tillståndsperioden.

Avgift300:- + kontrollavgift

Kontrollantarvode

Arvode till kontrollant är 3% på insatsbeloppet, dvs. antal sålda lotter x pris per lott.

Tillstånds- och registreringsavgifter faktureras till föreningar i samband med beviljat lotteritillstånd.

Regler för godkända lotter

På lottsedeln ska alltid anges:

- ✓ vem som anordnar lotteriet
- ✓ vem som är lotteriföreståndare
- ✓ telefonnummer till lotteriföreståndare
- ✓ att tillstånd beviljats av Västerviks kommun
- ✓ vem som är lotterikontrollant
- ✓ telefonnummer till kontrollanten
- ✓ lotteriets försäljningsperiod
- ✓ antal lotter
- ✓ pris per lott
- ✓ typ av vinster (t ex presentkort)
- ✓ vinstvärde för lotteriet (t ex 50 % av försäljningsvärdet, vinstsumman ska alltid vara mellan 35 % och 50 % av försäljningsvärdet)
- ✓ var allmänheten kan ta del av i förväg uppställd vinstplan eller underrättas om dragningen
- ✓ var vinster kan hämtas ut
- ✓ när vinster senast kan hämtas ut
- ✓ när icke avhämtade vinster tillfaller lotteriet

Vad omfattas av tillståndet?

Ideella föreningar som uppfyller kraven i § 15 lotterilagen kan dels ansöka om lotteritillstånd för att anordna ett lotteri enligt § 16 lotterilagen dels ansöka om registrering för att kunna anordna lotterier under en treårsperiod enligt § 17 lotterilagen. Det absolut vanligaste är att ideella föreningar ansöker om registrering. Den som får tillstånd enligt § 16 eller registrering enligt § 17 ska se till att lotteriet håller sig inom gällande villkor för lotteriet.

Registrering för en treårsperiod enligt § 17 lotterilagen

Kraven för registrering enligt § 17 är i huvudsak följande:

- ✓ Lotteriet får inte bedrivas från fasta försäljningsställen, som görs tillgängliga genom ett serviceföretag
- ✓ Insatsernas sammanlagda belopp får uppgå till högst 20 prisbasbelopp.
- ✓ Penningvinst får uppgå till högst ett prisbasbelopp
- ✓ Antalet insatser och vinster samt värdet av dessa ska vara bestämda enligt uppgjord plan. Sammanlagda vinster ska motsvara minst 35 % och max 50 % av insatsernas värde. Vinstvärdet ska tryckas på lotten eller på den plats där lotteriet bedrivs.
- ✓ Föreningen ska utse en lotteriföreståndare, som ska godkännas av kommunen.
- ✓ Lotteriet får bedrivas endast inom den kommunen där föreningen är verksam.
- ✓ Om försäljningen sker från en lotteriatomat krävs vidare att:
 - 1) en vinstplan är fastställd i förväg
 - 2) vinsterna har dragits i förväg inför en av kommunen godkänd kontrollant
 - 3) automaten inte betalar ut någon vinst

Ny anmälan om registrering ska göras vart tredje år. Överskrids beloppsgränsen eller sker försäljningsställen, som görs tillgängliga genom serviceföretag, måste tillstånd sökas enligt §§ 15 och 16.

Vid registrering enligt § 17 kommer föreningen överens med kontrollanten under vilka perioder inom treårsintervallet man ska anordna lotterier.

Ansökan om lotteritillstånd enligt § 16 lotterilagen

För övriga lotterier ska föreningen ansöka om lotteritillstånd enligt § 16 lotterilagen. Förutom prövning om föreningen är behörig lotterianordnare ska särskild hänsyn tas till vilket behov föreningen har av lotteriinkomster samt till det utrymme för lotteri, som kan finnas på markanden.

Villkoren för tillstånd är att:

Det sammanlagda värdet av vinsterna ska motsvara minst 35 % och högst 50 % av insatsernas värde.

Antalet insatser och vinster samt värdet av dessa ska vara bestämda enligt uppgjord plan. Vinstandelen ska anges på lottsedlarna, lottlistorna eller på den plats där lotteriet bedriv.

Lotteriet får bedrivas endast inom den kommunen där föreningen är verksam. Om försäljningen sker från en lotteriatomat gäller samma regler som för § 17.

Avkastningen av lotteriet ska naturligtvis användas till det aktuella allmännyttiga ändamålet.

Försäljningstiden för ett lotteri som anordnas enligt § 16 beviljas normalt inte längre försäljningstid än tre månader för ett manuellt lotteri eller sex månader för försäljning som sker med automat.

Hur genomför man ett lotteri?

Föreningen ska alltid i god tid ta kontakt med sin kontrollant för samråd innan ett lotteri startas. Efter genomgång av planerat lotteri ska kontrollanten ge igångsättningsstillstånd. Detta gäller speciellt vid registrering enligt § 17 då det också är kontrollanten som godkänner försäljningstiden, det vill säga under vilka perioder föreningen ska sälja lotter.

Försäljningstiden i ett lotteri som anordnas enligt § 16 bör anpassas efter lotteriets omfattning och art. Normalt beviljas inte längre försäljningstid än tre månader för ett manuellt lotteri och sex månader för lotteriförsäljning som sker med automat. Förlängning av fastställd försäljningstid medges endast i undantagsfall.

Dragningar ska förrättas av kontrollanten. Samtliga osålda lotter ska redovisas till kontrollanten.

Hur och när ska redovisning ske?

Redovisning av lotterier ska lämnas till kontrollant som sedan lämnar redovisningen till kommunen. Redovisningen sker på särskild blankett, som kan hämtas/beställas hos kommunen eller laddas hem från vår hemsida www.vastervik.se/lotteri

Lotteritillstånd enligt §§ 15 och 16 ska redovisas senast två månader efter sista försäljningsdag till kontrollanten. Kontrollanten ska granska räkenskaperna och inom en månad lämna in redovisningen till kommunen.

Lotterier med registrering enligt § 17 ska senast den 15 februari året efter redovisa de lotterier man hållit under det gångna året. Kontrollanten inlämnar uppgifterna till kommunen senast den 1 april.

Är inkomster från lotterier skattepliktiga?

Vinst i svenskt lotteri är inte skattepliktigt. Den som vinner i ett lotteri behöver alltså inte skatta för detta. Lagstiftaren har istället tänkt att den som anordnar ett lotteri i vissa fall ska betala skatt. Ideella föreningar omfattas dock inte av skattskyldighet och behöver vare sig skatta eller deklarerat inkomster från lotteriverksamhet. Vinster och inkomster i kommunala lotterier är alltså skattefria både för anordnarna och för vinsttagarna.

Hur sker den kommunala tillsynen?

Kommunen utövar tillsyn över lotterier som anordnas efter registrering eller tillstånd som beviljas av kommunen. Den som anordnar ett lotteri är skyldig att lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som kommunen behöver. Kommunen får meddela förelägganden och förbud. Förelägganden får förenas med vite.

Steg för steg!

1. Beslut om lotteri

Föreningens styrelse ska besluta om att ett lotteri ska anordnas. Ta en kopia på styrelseprotokollet och bifoga det med ansökningsblanketten.

2. Utse en lotteriansvarig

Föreningen ska utse en person som är *ansvarig* för lotteriet. Det ska framgå i styrelseprotokollet vem det är och var man får tag på honom/henne, namn, adress och telefonnummer ska anges.

3. Val av lotterityp – tillfälligt eller 3-årigt

Föreningens styrelse ska även välja vilken typ av lotteri man ska anordna – ett tillfälligt eller ett 3-årigt. Valet av lotterityp ska framgå i styrelseprotokollet. Värdet av vinsterna i lotteriet ska motsvara minst 35 % och högst 50 % av insatsernas värde.

4. Hämta ansökningsblanketter

Ansökningsblanketter finns att beställa/hämta på kommunen, se adress och telefonnummer nedan. Blanketterna finns också att ladda hem från www.vastervik.se/lotteri.

5. Skicka in handlingarna

Följande handlingar ska skickas eller lämnas till Västerviks kommun, Lotteritillstånd, 593 80 Västervik, tillsammans med ansökan:

1. Styrelsens beslut om att ansöka om lotteritillstånd (protokollsutdrag)
2. Styrelsens beslut om utsedd lotteriföreståndare (protokollsutdrag)
3. Föreningens stadgar (lämnas första gången, sedan endast vid förändringar)
4. Senaste verksamhetsberättelse
5. Företeckning över styrelseledamöter i föreningen med namn, adress och telefonnummer.

6. Avgifter och slutredovisning

Avgifter för lotteritillståndet faktureras i samband med att ansökan om tillstånd inlämnats till kommunen. Kontrollavgiften faktureras efter redovisningen, om inte annan överenskommelse skett mellan föreningen och kontrollanten.

Senast två månader efter att lotteriet avslutats, gäller lotteritillstånd enligt §§ 15 och 16, eller senast den 15 februari för lotterier enligt § 17, ska föreningen ha skickat in redovisningen till lotterikontrollanten, som i sin tur skickar den till kommunen.

Sanktioner och straff

Vad kan hända om man bryter mot lagar och föreskrifter?

Om tillståndshavare inte följer bestämmelserna i lotterilagen, villkor i tillståndet eller efterkommer föreläggande som kommunen meddelat, kan kommunen meddela varning eller återkalla tillståndet. Detsamma gäller om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller har ändrats. Så kan till exempel vara fallet om en ideell idrottsförening övergår till ett aktiebolag.

Innan kommunen meddelar varning eller återkallelse försöker kommunen när det är möjligt att nå rättelse på frivillig väg.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet olovligen anordnar ett lotteri gör sig skyldig till ett brott och kan dömas till böter eller fängelse. Detsamma gäller den som i förvärvssyfte främjar ett sådant lotteri. I sådana fall hanteras frågan av ordningsmakten, det vill säga polis, åklagare och allmän domstol.

Följande sanktioner kan vidtas och straff utdömas mot den som anordnar olagligt lotteri eller inte följer tillståndsmyndighetens anvisningar:

- ✓ **Varning**
- ✓ **Föreläggande**
- ✓ **Återkallelse av tillstånd**
- ✓ **Förbud**
- ✓ **Vite**
- ✓ **Böter**
- ✓ **Fängelse i högst två år**

Övrigt

Våra kontrollanter

Västerviks kommun har ett antal utbildade kontrollanter. Kontakta kommunen för uppgift om namn och telefonnummer.

Er kontakt hos kommunen

Torbjörn Persson

Telefon: 0490-25 41 04

Besöksadress: Kvarngatan 5

Postadress: Västerviks kommun, Lotteri, 590 80 Västervik

torbjorn.persson@vastervik.se

Lotteriinspektionen

Telefon: 0152- 65 01 00

www.lotteriinspektionen.se